

RIKSDAGENS PROTOKOLL

1938.

Första kammaren.

Nr 15.

Lördagen den 26 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 4 e. m.

Herr statsrådet *Möller* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 139, angående inrättande av ett statens institut för folkhälsan;

nr 140, angående försäljning till skatte av kronan tillhöriga lägenheten Hôspitals- eller Klosterkvarnen nr 1, numera betecknad stadsågan nr 70, i Söderköpings stad;

nr 141, angående förändring i avseende å löneställning och antal beträffande vissa ordinarie befattningar vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk m. m.;

nr 142, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § förordningen den 1 juni 1923 (nr 141) angående förbud mot införsel till och försäljning inom riket av exportöl;

nr 143, angående anslag till Vattendomstolarna: Avlöningar;

nr 144, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 19 kap. 10 § och 21 kap. 10 § lagen den 18 juni 1926 (nr 326) om delning av jord å landet, m. m.;

nr 148, angående kompensation till Marstrands stad i anledning av skeppsgossekårrens indragning;

nr 149, angående beställning av viss flygmateriel m. m.;

nr 150, angående anslag till statens bosättningslånefond m. m.;

nr 154, angående statsverkets övertagande av vissa städers förpliktelser beträffande befattningshavare, vilka vid upphörande av rådhusrätterna i samma städer komma att indragas; och

nr 156, angående befrielse för värnpliktige Enar Folke Björkstrand m. fl. från viss betalningsskyldighet.

Justerades protokollen för den 21 och den 22 innevarande månad.

Upplästes en till kammaren inkommen ansökning, som jämte därvid fogat läkarintyg var så lydande:

Till riksdagens första kammare.

Med stöd av bifogade läkarintyg får jag härmed vördsamt anhålla om befrielse från riksdagsgörömlen under tiden från och med den 28 februari till och med den 12 mars 1938. Jag anhåller jämväl att under denna tid få vistas å utrikes ort nämligen i Norge.

Stockholm den 26 februari 1938.

Bertil Ohlin.

Att professor *B. Ohlin* på grund av katarr i övre luftvägarna är i behov av en tids vistelse vid luftkurort och på grund därav hindrad deltaga i riksdagsarbetet under tiden 28 februari—12 mars 1938, intygas.

Stockholm den 24 februari 1938.

C. Samuelsson,
leg. läk.

Den begärda ledigheten beviljades.

Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 2, i anledning av vissa i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1938/39 under riksstatsens andra huvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet;

nr 54, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om anvisande å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1937/38 av anslag till vissa engångskostnader för försvarsväsendets byggnader m. m.; samt

nr 55, i anledning av i statsverkspropositionen under Fonden för förslag till statsverket gjord framställning om anslag till kapitalinvestering för vissa engångskostnader för försvarsväsendets byggnader m. m.

Anmälades och godkändes andra lagutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 58, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av övergångsbestämmelserna till lagen den 18 april 1935 med vissa bestämmelser om arbetsförmedling.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 127, angående folktandvård.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 128, med förslag till förordning om lindring i obemedlades och mindre bemedlades tandvårdskostnader m. m.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 129, angående överlåtelse till Stockholms stad av vissa markområden å Ladugårdsgärdet i Stockholm; och

nr 135, angående försäljning av mark från vissa kronoegendomar m. m.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 137, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 2, 3 och 15 §§ lagen den 27 juni 1902 (nr 71), innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 138, angående kapitalökning för lotsverkets båtlånefond.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet nedannämnda motioner:

nr 243, av herr *Asplund*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till avtal med Luossavaara—Kiirunavaara Aktiebolag och Trafikaktiebolaget Grängesberg—Oxelösund;

nr 244, av herr *Hansén* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till avtal med Luossavaara—Kiirunavaara Aktiebolag och Trafikaktiebolaget Grängesberg—Oxelösund; samt

nr 245, av herr *Hansén* m. fl., om åtgärder för åstadkommande av ökad utseppning av Lapplandsmalm över svensk hamn.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran statsutskottets utlåtande nr 47 och första lagutskottets utlåtanden nr 11—16.

Herr **Wistrand** erhöll på begäran ordet och anförde: Herr talman! Med anledning av den synnerliga vikten av de ämnen, som omfattas av Kungl. Maj:ts propositioner nr 127, angående folktandvård, nr 128, med förslag till förordning om lindring i obemedlades och mindre bemedlades tandvårdskostnader m. m., samt nr 137, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 2, 3 och 15 §§ lagen den 27 juni 1902 (nr 71), innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar, anhåller jag, att rätten till motioner avgivande i anledning av dessa propositioner måtte förlängas till det sammanträde, som infaller näst efter tjugonde dagen efter propositionernas framläggande.

Denna hemställan bifölles.

Vid föredragning av Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 139—144, 148—150, 154 och 156 blevo desamma på begäran bordlagda.

Avgåvos och bordlades nedannämnda motioner:

nr 246, av herr *Bodin, Karl*, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om den 1 majs likställande i vissa hänseenden med allmän helgdag; och

nr 247, av herr *Svensson, Martin*, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om den 1 majs likställande i vissa hänseenden med allmän helgdag.

Anmäldes och bordlades

konstitutionsutskottets utlåtande nr 4, i anledning av väckta motioner om viss ändring i bestämmelserna om sättet för val av förstakammarledamöter i stad, som utgör egen valkrets;

statsutskottets utlåtanden:

nr 48, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fortsatt statlig exportkreditgaranti; samt

nr 49, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående inlösen av ett av Motala ströms kraftaktiebolag upptaget obligationslån;

bevillningsutskottets betänkanden:

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av ett avtal mellan Sverige och Island för undvikande av dubbelbeskattning beträffande inkomst och förmögenhet;

nr 5, i anledning av väckt motion om förbud mot import av japanska varor;
nr 6, i anledning av väckt motion om kommuners skattskyldighet enligt kommunalskattelagen för dem tillhöriga, inom andra kommuner belägna fastigheter; samt

nr 7, i anledning av väckta motioner om viss ändring i 58 § kommunalskattelagen;

bankoutskottets memorial och utlåtanden:

nr 10, med överlämnande av redaktionskommitténs för utgivande av ett historiskt och statsvetenskapligt arbete om den svenska riksdagen berättelse över kommitténs verksamhet under år 1937;

nr 12, angående verkställd granskning av riksbankens styrelse och förvaltning;

nr 13, angående verkställd granskning av riksgäldskontorets styrelse och förvaltning; samt

nr 14, angående verkställd granskning av riksdagsbibliotekets styrelse och förvaltning; ävensom

jordbruksutskottets utlåtande nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under nionde huvudtiteln gjorda framställningar jämte i ämnet väckta motioner.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 4.15 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.

Tisdagen den 1 mars.

Kammaren sammanträdde kl. 4 e. m.

Herr statsrådet *Quensel* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

- nr 136, med förslag till lag om avbrytande av havandeskap m. m.;
- nr 146, med förslag till lag om upphävande av 18 kap. 13 § 2 mom. strafflagen, m. m.;
- nr 147, med förslag till ändrad lydelse av § 3 13:o tryckfrihetsförordningen;
- nr 151, angående anslag till verksamheten vid skyddshemmen m. m.;
- nr 152, angående förberedande arbeten för ny kraftstation vid Torpshammar;
- nr 153, angående inköp för telegrafverkets räkning av tomt i Uppsala;
- nr 155, angående ytterligare statsunderstöd till Skeerödsåns och Fredskogsåns regleringsföretag inom Farstorps och Vankiva socknar av Kristianstads län; samt
- nr 157, angående disponerande av avkastningen av statens hästavelsfond.

Justerades protokollet för den 23 nästlidne februari.

Anmälades och godkändes bankoutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 11, angående regleringen för budgetåret 1938/39 av utgifterna under rikstatsens elfte huvudtitel, innefattande anslagen till pensionsväsendet, utom i vad angår anslaget till allmänna indragningsstaten; och

nr 69, i anledning av väckt motion angående utredning om ändrade villkor för underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa.

Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 59, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om kapitalinvestering beträffande lånefonden för anskaffning av motorvagnar m. m. åt enskilda järnvägar;

nr 60, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under kapitalbudgeten gjorda framställning om kapitalinvestering beträffande luftfartslånefonden;

nr 61, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om kapitalinvestering i fonden för förslag till statsverket till förskott av kostnader för uppgörande av byggnadsplaner;

nr 62, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utbyggnad av Kattstrupeforsen m. m.;

nr 63, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändring i villkoren för statsbidrag till vissa skeppsdockor;

nr 64, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående medel för anordnande av vissa försök med generatorgasdrivna automobiler;

nr 65, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående täckande av förskottsvis utbetalade merkostnader för vissa byggnadsarbeten för signalregementets förläggning å Lilla Frösunda;

nr 66, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse av rätt till bearbetande av icke inmutningsbara mineralfyndigheter å kronojord;

nr 67, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående Sveriges bidrag till kostnaderna för internationell övervakning av utförseln och resandetraffiken till Spanien; samt

nr 68, angående regleringen för budgetåret 1938/39 av utgifterna för kapitalinvestering i avseende å postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk.

Anmäldes och godkändes jordbruksutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 70, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt för statsmeteorologen T. H. P. Bergeron att för placering i löneklass tillgodoräkna sig viss tjänstgöring;

nr 71, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa anslag till rikets allmänna kartverk;

nr 72, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare statsunderstöd till Lyngsjöns vattenavledningsföretag i Östergötlands län;

nr 73, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till vissa reparationsarbeten å statens växtskyddsanstalt tillhöriga byggnader vid Bergshamra;

nr 74, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse från viss betalningsskyldighet på grund av statsbidrag till ett avdikningsföretag inom Frändefors socken av Älvsborgs län;

nr 75, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare statsunderstöd till Hunserödsbäckens regleringsföretag i Munka-Ljungby socken av Kristianstads län;

nr 76, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående särskilt bidrag till Sveriges utsädesförening för vissa förädlings- och odlingsförsök;

nr 77, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förstärkning av nionde huvudtitelns anslag till kommittéer och utredningar genom sakkunniga;

nr 78, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av en telegrafverket tillhörig fastighet i Hagalunds municipalsamhälle;

nr 79, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överflyttande av vissa till kronoparken Strömsholm hörande områden från domänstyrelsen till lantförsvarets förvaltning;

nr 80, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av ett kronan tillhörigt markområde i Boden;

nr 81, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa statens järnvägar tillhöriga markområden m. m.; samt

nr 82, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa kronoegendomar och lägenheter från sådana egendommar.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 139, angående inrättande av ett statens institut för folkhälsan;

nr 140, angående försäljning till skatte av kronan tillhöriga lägenheten Hospitals- eller Klosterkvarnen nr 1, numera betecknad stadsågan nr 70 i Söderköpings stad; samt

nr 141, angående förändring i avseende å löneställning och antal beträffande vissa ordinarie befattningar vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk m. m.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 142, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § förordningen den 1 juni 1923 (nr 141) angående förbud mot införsel till och försäljning inom riket av exportöl.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 143, angående anslag till Vattendomstolorna: Avlöningar.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 144, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 19 kap. 10 § och 21 kap. 10 § lagen den 18 juni 1926 (nr 326) om delning av jord å landet, m. m.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:
nr 148, angående kompensation till Marstrands stad i anledning av skeppsgossekårens indragning;
nr 149, angående beställning av viss flygmateriel m. m.;
nr 150, angående anslag till statens bosättningslånefond m. m.;
nr 154, angående statsverkets övertagande av vissa städers förpliktelser beträffande befattningshavare, vilka vid upphörande av rådhusrätterna i samma städer komma att indragas; samt
nr 156, angående befrielse för värnpliktige Enar Folke Björkstrand m. fl. från viss betalningsskyldighet.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott nedannämnda motioner:

nr 246, av herr *Bodin, Karl*, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om den 1 majs likställande i vissa hänseenden med allmän helgdag; och

nr 247, av herr *Svensson, Martin*, m. fl., i samma ämne.

Föredrogs, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran konstitutionsutskottets utlåtande nr 4, statsutskottets utlåtanden nr 48 och 49 samt bevillningsutskottets betänkanden nr 4—7.

Föredrogs och lades till handlingarna bankoutskottets memorial nr 10, med överlämnande av redaktionskommitténs för utgivande av ett historiskt och statsvetenskapligt arbete om den svenska riksdagen berättelse över kommitténs verksamhet under år 1937.

Föredrogs, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran bankoutskottets utlåtanden nr 12—14 och jordbruksutskottets utlåtande nr 1.

Föredrogos och bordlades på begäran Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 136, 146, 147, 151—153, 155 och 157.

Herr **Lindhagen** erhöll på begäran ordet och anförde: Herr talman! I propositionen nr 139 har framlagts förslag om inrättande av ett statens institut för folkhälsan. Med hänsyn till propositionens omfattning och ingripande betydelse och även sammanhang med andra under riksdagen väckta närliggande frågor får jag anhålla om kammarens tillstånd att få tiden för väckande av motioner i anledning av denna proposition utsträckt till det plenum, som infaller näst efter tjugonde dagen från propositionens avlämnande.

Denna hemställan bifölles.

Herr *Reuterskiöld* väckte en motion, nr 248, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående inrättande av ett statens institut för folkhälsan.

Motionen blev på begäran bordlagd.

Anmäldes och bordlades

andra lagutskottets utlåtanden:

nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts propositioner nr 19 med förslag till lag om understödsföreningar m. m. samt nr 20 med förslag till förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 26 juni 1931 (nr 280) om erkända sjukkassor m. m.;

nr 14, i anledning av väckt motion om genomförande av fyrtio timmars arbetsvecka för industriarbetare m. fl.;

nr 15, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa av den internationella arbetsorganisationens konferens år 1937 vid dess tjugotredje sammanträde fattade beslut;

nr 16, i anledning av väckta motioner angående utredning av frågan om lagstiftning rörande arbetsavtal; och

nr 17, i anledning av väckta motioner om skärpt lagstiftning rörande alkohelpåverkan under färd med motorfordon m. m.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 4.12 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.